

არქიტექტურის სემანტიკა თამაზ ჭილაძის ბუდე მეცხრე სართულსა და
არჩილ ქიქოძის სამხრეთულ სპილოში

არმაზ ახვლედიანი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შედარებითი
ლიტერატურათმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: უცხო ენათა ფილოლოგია (ანგლისტიკა, გერმანული ფილოლოგია,
რომანული ფილოლოგია) და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ლევან ცაგარელი

პროფესორი, დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2021

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

არმაზ ახვლედიანი
23.06.2021

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომში განხილულია თამაზ ჭილაძის პიესა *ბუდე მეცხრე სართულზე* და არჩილ ქიქოძის რომანი - *სამხრეთული სპილო*. კვლევა ხორციელდება დაშვებით, რომ ორივე ტექსტი ატარებს სისტემის კრიტიკის ნიშნებს, თუმცა, პროტესტის ფორმა რადიკალურად განსხვავებულია. წინამდებარე კვლევის მიზანია წარმოაჩინოს, რამდენად განსხვავდება ორი სხვადასხვა პერიოდის სოციუმის დამოკიდებულება სივრცის მიმართ, რა განაპირობებს ამ განსხვავებას ან მსგავსებას და რაში ვლინდება. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ თამაზ ჭილაძის პიესა, გარდა იმისა, რომ წარმოადგენს დრამას სასიყვარულო სამკუთხედზე, ასევე, არის კრიტიკა არსებული ხელისუფლებისა და სისტემის წინააღმდეგ, რაც გამოხატულია არქიტექტურული სემანტიკის მეშვეობით, ხოლო, *სამხრეთული სპილოს* მთავარი გმირი, განეკუთვნება ვალტერ ბენიამინის მიერ შექმნილი პერსონაჟის ტიპს, რომელსაც მოხეტიალეს (The Flaneur) უწოდებს. საკვლევ მეთოდად გამოყენებულ იქნა იური ლოტმანის სივრცის სემანტიკა და მიშელ ფუკოს თეორია ძალაუფლების შესახებ.

საკვანძო სიტყვები: არქიტექტურული და სივრცითი სემანტიკა, მოხეტიალე, მხატვრული ტექსტის სტრუქტურა, დისციპლინა და სასჯელი, სისტემა.

Abstract

The following thesis paper studies a play *A Nest on the Ninth Floor* by Tamaz Chiladze and a novel *Southern Elephant* by Archil Kikodze. The two texts analyzed are considered to share a common characteristic of criticizing the system. However, the forms of condemning radically differ. The study aims at highlighting how diverse the attitudes of societies living in different periods are vis-à-vis the space. The factors determining the above-mentioned differences or similarities as well as how they emerge are the focus of the study. The research shows that the play by Tamaz Chiladze is not a drama solely concerned with a love triangle but it also attacks the ruling government and the system putting emphasis on architectural semantics. The study finds Southern Elephant protagonist the type of a Walter Benjamin created character referred as *The Flaneur*, i.e. a stroller. Juri Lotman's space semantics and Michel Foucault's theory on power are used as the research methods.

Keywords: Architectural and space semantics, Flaneur, artistic text structure, discipline and punish, system.